

BAHOLASH UCHUN TEXNIK TOPSHIRIQ

T/r	Mezonlar	Ko'rsatkichlar
1	Baholanayotgan obyektning nomi va tavsifi	«Surxondaryodonmaxsulotlari» aksiyadorlik jamiyatiga qarashli "Alpomish un tegirmon" filiali
1.1.	Tashkiliy-huquqiy shakli	Noturabino
1.2.	Obyekt manzili va rekvizitlari	Surxondaryo viloyati, Jarqo'rg'on tumani, "Yangiobod" MFY
1.3.	Ustav kapitali/balans qiymati	—
1.4.	Qurilgan yili/ishga tushirilgan yili	noma'lum
1.5.	Kadastr raqami	
2	Baholash obyektiga bo'lgan huquqlar	davlat mulki
3	Baholash sanasi	2026-yil 5-sentabr
4	Baholash natijalaridan foydalanish maqsadi	Baholash natijalaridan Buyurtmachi tomonidan o'z xohishiga ko'ra foydalaniladi.
5	Baholash talablari	Baholash O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2023-yil 28-dekabrda 3487-son bilan ro'yxatdan o'tkazilgan O'zbekiston Respublikasining Yagona milliy baholash standart (keyingi urinlarda – Yagona milliy baholash standart) asosida amalga oshirilishi shart.
6	Aniqlanayotgan qiymat turi	Bozor qiymati – bu aktivni baholash sanasida sotuvchi tomonidan potentsial xaridorga bozor holati o'rganilgandan so'ng, har bir tomon yetarli ma'lumotga ega bo'lgan, ehtiyoqkor va majburlovsiz harakat qiladigan tijorat bitimida sotilishi mumkin bo'lgan taxminiy pul miqdori
7	Baholashda qo'llaniladigan valyuta	Milliy valyuta (so'm)
8	Muhim valyoki	Baholash ob'ekti baholashga yondashuvlar doirasidagi barcha hisob-kitoblarni quyidagi omillar, tendentsiyalar va hujjatlar asosida

maxsus farazlar

bozor sharoitlariga asoslanishi kerak: - baholash sanasidan oldingi kamida 3 yil davomida baholash obyektini tahlil qilish to'g'risida; - baholash obyektining baholash sanasidagi faoliyatini tahlil qilish to'g'risida; - ishlab chiqarilgan mahsulotlarni yetkazib berish bo'yicha amaldagi shartnoma asosida va g'olib bo'lgan tender savdolari bo'yicha tayyorlanayotgan va imzolanishi kutilayotgan shartnomalar; - baholangan kompaniya tegishli bo'lgan segmentlardagi, shuningdek asosiy etkazib beruvchilar va xaridorlar tegishli bo'lgan segmentlardagi makroiqtisodiy taxminlar va bozor tendentsiyalari bo'yicha (baholash to'g'risidagi hisobotda mavjud bo'lmagan bozor shartlaridan foydalanilgan vaziyatlardan chetlashish kerak). bunday shartnomalarning amal qilish muddatidan tashqaridagi shartnomalar; - har qanday og'ishlar faqat mavjud shartnomalar gorizontalida baholashda qo'llanilishi mumkin, bunday shartnomalar muddati tugagandan so'ng, bozor taxminlaridan foydalanish kerak). Biznesni baholashga daromad yondashuvi doirasidagi hisob-kitoblarni, shu jumladan, mahsulotlarni (ishlarni, xizmatlarni) yetkazib berish bo'yicha amaldagi shartnoma bazasi asosida, g'olib bo'lgan va savdoga tayyorgarlik ko'rilayotgan tenderlar bo'yicha shakllantirilishi kerak. boshqa tasdiqlovchi asoslarga (kutilmalar bayonnomalari, rejalari, kontseptsiyalar va boshqalar) tayangan holda amalga oshirilishi kerak. Baholash bo'yicha hisobotda farazlarning taqqoslanuvchiligi tahlil qilmasdan makroiqtisodiy ma'lumotlarning turli manbalaridan foydalanilmasligi kerak, ya'ni makroiqtisodiy ma'lumotlarning yagona manbalaridan (inflyatsiya, valyuta kursi va boshqalar) foydalanish kerak. Turli manbalaridan foydalanganda tegishli sharhlar talab qilinadi (baholash hisobotida ko'rsatish). Agar kompaniya, uning mol-mulki va (yoki) qarzlari bo'yicha sud qarorlari mavjud bo'lsa, baholovchi ularni hisobga olishga majburiy. Hisob-kitoblarni amalga oshirish va hisobotni yozishda baholovchi tomonidan qo'llaniladigan boshqa taxminlar va cheklovlar baholash faoliyati sohasidagi amaldagi qonun hujjatlar talablariga zid bo'lmastligi va Buyurtmachi bilan oldindan kelishilgan bo'lishi kerak. Ijrochi (baholovchi) Buyurtmachi bilan yuqoridagi taxminlarni muhokama qilishi va ularni Buyurtmachi bilan yozma ravishda kelishishi shart. Mulkni baholash Buyurtmachi va/yoki mulk egasi tomonidan taqdim etilgan ma'lumotlarga, shuningdek baholovchi tomonidan shaxsan to'plangan ma'lumotlarga asoslanadi. Baholash sanasidan keyin sodir bo'lgan voqealar to'g'risidagi ma'lumotlardan, agar bunday ma'lumotlar baholash sanasida mavjud bo'lgan bozor taxminlariga mos kelsa, baholash obyektining qiymatini aniqlash uchun faqat baholash sanasida mavjud bo'lgan tendentsiyalarni tasdiqlash uchun foydalanish mumkin. Baholash o'tkazilayotganda baholanayotgan obyektning qiymatiga ta'sir etuvchi, mavjud ochiq ma'lumotlar va (yoki)	9	Cheklovchi shartlar
--	---	---------------------

	shartnoma taraflari tomonidan baholovchiga taqdim etilgan barcha og'irliklar va majburiyatlar hisobga olinishi kerak. Agar baholash jarayonida og'irliklar aniqlansa, baholovchi baholash hisobotida og'irliklar mavjudligini ko'rsatishi va ularni hisob-kitoblarda hisobga olishi shart. Baholashda biznesi va (yoki) aktivlari baholash obyekti bo'lgan kompaniyaning rasmiy moliyaviy hisobotlaridan, shuningdek rasmiy moliyaviy hisobotlar asosida tuzilgan shartnoma asosida baholash kerak. Boshqaruv hisobotini baholashda foydalanishga ruxsat beriladi. Jamiyat tomonidan baholash uchun taqdim etilgan birlamchi hujjatlar (ularning nusxalari) vakolatli shaxs tomonidan imzolalanishi va biznesi va/yoki mol-mulki baholash obyekti bo'lgan kompaniyaning muhri bilan tasdiqlangan bo'lishi kerak. Birlamchi hujjatlar baholash hisobotiga ilovaning tegishli hajmida topshirilishi kerak. Hisobotda baholovchining baholanayotgan mulkning bozor qiymati to'g'risidagi professional xulosasi bo'lishi kerak. Baholovchi tomonidan olingan hisob-kitoblar va xulosalar uning ixtiyorida bo'lgan ma'lumotlarga, shuningdek, Buyurtmachi tomonidan aloqa qiluvchi shaxsdan olingan ma'lumotlarga asoslanishi kerak. Baholash bo'yicha hisobot faqat to'liq hajmda amal qiladi, uning alohida qismlaridan ularning o'zaro bog'liqligisiz har qanday foydalanish Baholovchining nuqtai nazarini aks ettirmaydi. Baholovchi bozor kon'yunkturasi o'zgarishi uchun javobgar emas va baholash sanasidan keyin sodir bo'lgan voqealar yoki o'zgarishlarni aks ettirish uchun ushbu Hisobotga o'zgartirishlar kiritish majburiyatini olmaydi. Baholash to'g'risidagi hisobot va uni tuzish tartibi Yagona milliy baholash standartining 4-son milliy baholash standartlari asosida amalga oshirilishi shart (<i>baholash hisoboti qog'oz shaklida inzol va muhr bilan tasdiqlangan bo'lishi kerak</i>).
10	Baholash to'g'risidagi hisobot va uning tuzish formati
11	Baholash muddati Baholash xizmatlarini ko'rsatish bo'yicha shartnoma tuzilgan kundan boshlab 10 ish kun.
12	Ijrochiga qo'yiladigan talablar Baholash faoliyatini amalga oshiruvchi yuridik shaxs maqomiga ega baholovchi tashkilot bo'lishi. Baholovchi tashkilotning rahbari baholovchi bo'lishi. Baholovchilarda amalda bo'lgan baholovchilar malaka sertifikat mavjudligi. Baholovchi tashkilotlarning professional jamoat birlashmalaridan biriga a'zo bo'lish. Baholovchi tashkilotda baholovchi tashkilotning fuqarolik javobgarligini sug'urtalovchi shartnomasi bo'yicha sug'urtalovchining majburiyatlari kuchga kirganligini tasdiqlovchi sug'urtalovchi mavjudligi. Baholash faoliyatiga qo'yiladigan qonunchilik talablariga rioya etish. Baholovchining (baholovchilarning) malaka sertifikatini shartnoma tuzilishi oldidan buyurtmachining talabiga ko'ra
13	Ijrochining majburiyatlari

ko'rsatishi. Baholash obyekti baholashdan o'tkazishda xolisona baholashni o'tkazishga to'sqinlik qiladigan holatlar yuzaga kelganligi oqibatida o'zining ishtirok etish imkoniyati yo'qligi to'g'risida buyurtmachiga xabar berishi. Buyurtmachining so'rovnomasiga ko'ra baholash faoliyati to'g'risidagi qonunchilik talablari haqida axborot taqdim etishi. Baholash obyekti baholashdan o'tkazish davomida olinadigan hujjatlar but saqlanishini ta'minlashi. Baholash obyekti baholashdan o'tkazish davomida aniqlangan zarar yetkazilganligi, shuningdek qonunchilikning boshqacha tarzda buzilganligi faktlari to'g'risida baholash obyekti mulkdoriga va (yoki) buyurtmachiga xabar berishi. Baholash to'g'risidagi hisobotning nusxasi uch yil mobaynida saqlanishini ta'minlashi. Baholash obyekti baholashdan o'tkazish davomida buyurtmachidan olingan ma'lumotlarning maxfiyligini ta'minlashi. Baholash O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari talablariga muvofiq obyektlar joylashgan joyga kelib amalga oshirilishi.

2. Baholashga oid vazifani tayyorlash, unga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish baholovchi tomonidan buyurtmachi bilan birgalikda Yagona milliy baholash standartining "Baholashga oid vazifa" 2-son Milliy baholash standartlari asosida amalga oshiriladi va baholash shartnomasining ajralmas qismi sifatida ilova qilinadi.

3. Baholash jarayonida o'tkaziladigan o'rganishlar va tahlillar. Baholash jarayonida axborotni to'plash, o'rganish, tahlil qilish va ularidan foydalanish Yagona milliy baholash standartining "Baholash jarayonida o'tkaziladigan o'rganishlar va tahlillar" 3-son Milliy baholash standartlari asosida bajariladi.

Asoslangan baholash to'g'risidagi hisobotni tayyorlash uchun baholovchi baholash obyekti identifikatsiya qilish (ko'zdan kechirish), so'rovlar tuzish, tahlil o'tkazish va hisob-kitoblar kabi vositalar yordamida yetarli miqdorda ma'lumotlar to'plashi kerak.

Baholovchi yig'ilgan (buyurtmachi yoki uning vakillaridan olingan) birlamchi hujjatlarga ega bo'lgan holda buyurtmachi yoki baholash obyekti balansda saqlovchisining vakili bilan birgalikda baholash obyekti ko'zdan kechirish, uning amaldagi holatini o'rganish, uni tavsiflash, o'lchash, fotosuratga olish va baholash obyekti identifikatsiya qilish uchun zarur bo'lgan boshqa harakatlarni amalga oshiradi.

Baholash buyurtmachisi yoki uning vakili baholovchiga belgilangan tartibda baholash obyekti kirishini ta'minlashi shart.

Baholash obyekti identifikatsiya qilinmagan (ko'zdan kechirishdan o'tkazilmagan) taqdirda, baholovchi baholash to'g'risidagi hisobotda identifikatsiya qilmaganlik (ko'zdan kechirilmaganlik) sabablari hamda u bilan bog'liq farazlarni ko'rsatib o'tishi shart.

Agar baholash obyekti identifikatsiya qilishda baholashga oid vazifaga kiritilgan va bajarilayotgan o'rganishlar natijalari ishonchli baholashni ta'minlamasa yoki taqdim etilgan axborot noto'g'ri bo'lsa yoxud axborotni olishning imkonini bo'lmasa, baholovchi baholashni davom ettirishni rad etishi lozim.

4. Baholashning yondashuvlari va usullari. Baholovchi baholashning yondashuvlari va usullarini tanlashda Yagona milliy baholash standartining "Baholashning yondashuvlari va usullari" 6-son Milliy baholash standartiga rioya etishi shart.

Baholash usullarini tanlashda kamida quyidagilarni hisobga olish kerak:

baholashga oid vazifada ko'rsatilgan shartlar va maqsadlarga muvofiq aniqlanadigan baholash qiymat(lar)i va zarur shart-sharoitni (dastlabki shart-sharoitlarni);

baholashda qo'llash mumkin bo'lgan yondashuvlar va usullarning kuchli va zaif tomonlarini;

baholash obyektiining tavsifidan kelib chiqib, har bir yondashuv va usullarni qo'llashning maqsadga muvofiqligi;

baholash maqsadi va vazifalari;

zarur bo'lgan ishonchli ma'lumotlarning mavjudligi, to'liqligi va ishonchiligi;

o'tkaziladigan baholashdagi farazlar va cheklolar;

baholash natijalaridan foydalanish taxmini.

Baholash obyektiini baholashni amalga oshirishda baholovchi qiyosiy, daromad va xarajat yondashuvlarini qo'llashi lozim. Baholash jarayonida baholash yondashuvlari va usullarini qo'llash yoki qo'llashni rad etish baholovchi tomonidan asoslab berilishi lozim.

Baholovchi har bir baholash yondashuvi doirasida aniq baholash usullarini o'zi mustaqil belgilash huquqiga ega. Baholash usullarini tanlashda u yoki bu usulni qo'llash uchun axborotning yetarliligi va ishonchililigi hisobga olinadi.

Agar baholovchi baholashga oid vazifa shartlaridan kelib chiqib yagona baholash usulining aniqliligi va to'g'riligiga ishonch hosil qilgan bo'lsa, qiymatni baholashning bittadan ko'p usulidan foydalanishiga zarurat bo'lmaydi. Yagona usulni qo'llashda yetarli ma'lumotlar mavjud bo'lmasa, baholovchilar qiymatni aniqlash uchun bir nechta baholash yondashuvlari va usullaridan foydalanishni ko'rib chiqishlari kerak.

Agar bir nechta baholash yondashuvlari va usullari yoki bir yondashuv doirasida bir nechta usullar qo'llanilsa, bunday yondashuvlar va/yoki usullar yordamida olingan baholash natijalari muvofiqlashtirilishi lozim. Bunda, baholash natijalari o'rtacha qiymatni hisoblamasdan baholash to'g'risidagi hisobotda aks ettirilishi kerak.

Agar baholashda turli yondashuvlar va/yoki baholash usullaridan foydalangan holda, qiymat ko'rsatkichlarida jiddiy farqlanishlar olinsa, baholovchi qiymat ko'rsatkichlari nima uchun bunday farqlanayotganini tushunish uchun tahlil olib borishi kerak. Bunda, ikki yoki undan ortiq farqlanayotgan qiymat ko'rsatkichini oddiygina (arifmetik) o'lash (kelishishi) maqsadga muvofiq bo'lmaydi.

5. Bozor qiymati yuzasidan. Aktivning bozor qiymati undan eng samarali foydalanilishini aks ettiradi. Bunday foydalanish jismonan mumkin, qonuniy ruxsat etilgan va moliyaviy jihatdan amalga oshirilishi kerak.

Bozor qiymati asosidagi baholashlar taqqoslanuvchi obyektlarga tegishli axborotga asoslanishi lozim.

Baholash jarayoni baholovchidan zarur va kerakli tekshiruvlarni o'tkazishni, to'g'ri tahlil olib borishni hamda axborot va dalillar bilan asoslangan farazlarni shakllantirishni talab qiladi. Bu jarayonda baholovchilar bozorda kuzatiladigan va ishga daxldor barcha faktlarni, tendensiyalarni, taqqoslanuvchi bitimlarni va boshqa axborotni baholash vazifasiga bog'liq tarzda ko'rib chiqishga majbur.

Bozor ma'lumotlari cheklangan bo'lsa yoki umuman mavjud bo'lmasa, baholovchi baholash hisobotida lozim darajada vaziyatni ochib berishi hamda ma'lumotlarning yetarli emasligi bois hisob-kitoblar qanday tarzda cheklanganligini (agar cheklangan bo'lsa) ko'rsatishi lozim.

Agar baholovchi baholanayotgan baholash obyekti bozoriga aloqador bo'lgan ochiq ma'lumotlar va holatlarni tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'lsa, baholash jarayonida qo'llaniladigan har bir yondashuv yoki usul bilan baholash obyektiining bozor qiymatini aniqlashni ta'minlashi lozim.